

vinteren over - men hus! hvordan bombingene nu utover vil øke med aksellerende hurtighet, og tenk når tapslistene fra felttoget i Russland begynner å nå familjene for alvor.

Av ting ved siden av Russland som kan gi støtet til avgjørelsen, er naturligvis en direkte amerikansk krigserklæring til Tyskland, den ville - tross alt - være en alvorlig psykologisk faktor. Og som nevnt: et italiensk sammenbrudd. Men Italia får vel ikke lov å bryte saken. De må vel i tilfelle ta en "indre" krig med tyskerne først.

Så er det Norge. Alt i alt tror jeg det er mer enn 50% chance for at engelskmennene gjør invasjon her, når netterne begynner å bli mørkere for alvor (d.v.s. nokså snart). Jeg tror det fordi:

1) Russerne ønsker (forlanger kanskje) at Tyskland skal få en front i ryggen. Briterne føler sig vel imidlertid neppe ennu sterke nok til lands til å gå løs på kontinentet. Kompromiss: Norge - som militært så å si kan gjøres til en øy, forutsatt at engelskmennene (foruten sjøen) også kan beherske luften så noenlunde her. De tyske tropper som nu er i landet er neppe nok til å klare å holde det.

2) Gjenerobringen av Norge vil si et stort pretisjetap for Tyskland - sterk moralsk virkning.

3) England har nu - når invasjonsfaren, iallfall for måneder, er 100% utelukket p.g.a. Russland - overflod av ledige og for en stor del meget velutdannede tropper (plus materiell).

4) Begivenheter i Finland m.v. kan også rent direkte lette trykket på russernes nordlige flanke.

5) Frigjøringen av de - vesentlig kanadiske og norske troppestyrker som holdt Island, takket være U.S.A.'s besettelse av øya, altså tropper særlig vel skikket for felttog i Norge. Og hvad vits var det ellers i den amerikanske besettelse? Amerikanske interesser er like godt trygget ved britisk som ved egen besettelse. Og hvad skal England med flere folk hjemme (de har vel 2-3 mill. mann under våben) etterat russekrigen har eliminert invasjonsfaren?

6) Tyskernes forholdsregler her - et så drastisk skritt som det med radioene - tyder på mer enn bare alminnelig forutseenhet.

Neja - vi kan naturligvis her også bare gjette. Skjer noe, så skjer det vel i løpet av september, senest begynnelsen av oktober, mens man er sikker på at Tyskland ennu har henderne fulle i Russland.

A propos Tysklands svakhet: Hess: Ikke fordi jeg tror han (på det tidspunkt) ventet snarlig sammenbrudd og ville bringe sig i sikkerhet av den grunn. Men heller ikke tror jeg han reiste for å forhandle om fred på bakgrunn av Tysklands nye krig mot bolsjevismen. De ville de valgt en bakvannere og ufarligere måte å bringe ham på talofot med dem enn å fly i tysk fly alone inn over England og hoppe ut i fallskjerm - dessuten: den psykologiske virkning, det alle mennesker måtte tenke på. Nei, det emeste jeg synes passer med kjennetegnene er at det var en flukt fordi Hess hadde konspirert og Gostape var ham på sporet. Men når Hitlers nærmeste politiske venn, hans personlige stedfortreder, konspirerer mot ham, kan han iallfall ikke tro på tysk seier. (De satt han jo på flokket) Og at det var kommet så langt i mai at ting hadde lekket ut, tyder på at han ikke trodde det kunne gå bra særlig lenge. Og herr Hess har hatt inside information, var sikker

NORGE I DAG.

Nr. 9

13. oktober 1941.

Sverige - Norges Røst - Norges Handelsflåte - Rykter - Ryggsekker og telter skal innleveres.

Mappe 78
Ekspl. 9
Arg. 13/10-41
O.V.
15r.

SVERIGE.

Hvor har vi Sverige? Dette spørsmål stiller mange nordmenn sig idag, og det er ikke lett å besvare. Vi vet at i april ifjor skrev en kjent svensk journalist og forfatter en artikkel i en Stockholmsavis som gitt ut på at svenskene skulle nok vite ikke å la sig ta på sengen slik som nordmennene lot sig ta. Vi vet også at svenskene vocket sig for å komme sin nærmeste nabo til unnsetning da han blev overfaldt av røvere. Vi vet ikke sikkert, men mange mener å vite, at tyske tropper fikk reise gjennom Sverige for å falle oss i ryggen mens vi kjempet for livet i to måneder ifjor.

Videre vet vi at vi misunder ikke Sverige dets stilling. Vi er i den lykkelige situasjon at vårt standpunkt er klart. Vi er i krig med Tyskland, vi behøver ikke hykle vennskap med nazipöbelregimentet. Svenskene halter fortsatt til begge sider. Det magiske ord i Sverige er Russland. Det er rimelig nok at svenskene er redd russerne, især efter Finlands skjebne ifjor. Vi kritiserer dem ikke for det. Men spørsmålet er om svenskene ifjor handlet riktig, historisk sett, da de stille så på at deres nærmeste slektning og nabo blev overfaldt og mishandlet. Vi har grunn til å tro at mange svenskers hjerter blödde, og blör, i den anledning. Svenskene kom 9. april ifjor plutselig og uforberedt op i en akutt konflikt mellem hode og hjerte. De blev tatt på sengen. Hodet fikk bestemme. De trakk fornuftsmessig sine klör, sine kostbare og blankpussede klör til sig, de rullet ned gardinene og lot stormen rase. Kong Haakon VII lot hjertet bestemme. Han optok en fortvilet kamp mot overmakten fordi han intuitivt fölte at han derved, og bare derved, kunde redde Norges sjel. Vi kjemper ennu ved hans side, under hans rene banner, stolte og glade over hans beslutning.

Nu har det vist sig av svenskernes fornuftsavgjørelse på morgenvisten, som gikk ut på at en konflikt med Tyskland som föolge av solidaritet med Norge ville före til samtidig konflikt med Russland, var gal. Det tysk-russiske vennskap var bare en av de gjengse diktatorlögner. Sverige ville nok blitt okkupert av Tyskland i løpet av en måned eller to om det hadde stillet sig solidarisk med Norge. Men russerne ville neppe ha rört på sig i den anledning, hverken av vennsapsgrunner eller av andre grunner. Russland har jo rolig sett på at tyskerne innrettet sig i Finland. Og idag ser vi at Sverige ikke påberoper sig frykten for Russland til å holde sig nötralt. Tvertom ökar svenskene mod åpne öiner risikoen for krig med russerne ved å hjelpe tyske tropper gjennom sitt territorium på vei til krigsskueplassen i öst, et klart nötralitytsbrudd også efter svensk offisiell opfatning, hevdot så sent som under den finsk-russiske krig for bare 18 måneder siden. Vi tar vel neppe feil i at Sverige både dengang og nu handlet efter tysk diktat. At Sverige derved med så kort mellemrum blev nödt til å hevde to vidt forskjellige standpunkter bokyrer tyskerne sig lite om. Den svenske fornuftspolitik har fört Sverige op i inkonsekvenser og ydmykelser som vi, först og fremst takket være at kong Haakon ikke lot sig overrumple, er blitt spart for.

I juni ifjor, da Frankrike, tross sin høitidelige forpliktelse, sluttet separatfred, stod England omtrent i samme situasjon som Norge i april, alene mot en veldig militær overmakt. Men også England optok kampen. Man kan trygt si: mot all tilsynelatende fornuft. Men de engelske statsmenn, sønner av dette merkelige folk hvor kjøbmenn, diktere, arbeidere, politikere og videnskapsmenn beiter side om side uten å genere hverandre synderlig fordi de alle kjenner og respekterer reglene, visste og vet, at ingen lever av mat alene. Historien viser at der alltid i dette tilsynelatende prosaiske folk finns menn som er store nok til å sette allt inn for det de intuitivt vet er av større betydning for et land enn det å berge årets avling. De kan gjøre feil og bommerter. De var ikke godt nok forberedt på denne krigen, hvis det kan sies å være en feil. De var ikke istand til å gi oss den hjelp vi gjerne ville hatt og som de gjerne ville gitt. Men den slags feil og bommerter kan gjenoprettes når man har reserver av vilje, utholdenhet og materielle hjelpemidler. De vet at det er bedre å risikere legemets totale undergang i en kamp på liv og død enn å berge det i tvilsomt kompromis. Bedre å dø med ære enn å drepes langsomt av giften fra en skadet sjel.

Idag vet vi at kong Haakon den dagen på Elverum og to måneder senere i Trondheim reddet både Norges sjel og Norges legeme. Han visste ikke dengang at Georg VI og hans rådgivere ville handle i samme ånd som han. Han visste at materielt sett var fienden overlegen. Men han visste også at vesterlandsk tenkesett hersker både i Norge og i England, og ikke sydeuropeisk, midteuropeisk eller østeuropeisk. La oss minnes dronning Maud mens vi tenker på dette. La oss glede oss over at hun blev spart for å se sitt nye fedreland som hun kom til å holde så dypt av, bli mishandlet av overfallsmenn fra syd. Og la oss glede oss over at både hennes gamle og nye fedreland nu etterhvert får det nødvendige materiale til disposisjon til å kunne tulle de vilde dyr fra Mellemeuropa og sende dem tilbake dit de hører hjemme. Amerikas Forenede Stater har gjort felles sak med kong Haakon og Georg VI's folk. Og samtidig er det tyske legeme så forgiftet av den syke nazisjel at det etter alle synemerker å dømme snart kommer å bryte sammen. Den dag er ikke fjern da vi påny skal kunne puste fritt i Norge. Men ingen behøver å vente til den dag for å spørre sig selv. Hvem var det som lot sig ta på sengen? Norge eller Sverige? Har ikke alene det å bli spart de ydmykølser Sverige har måttet tåle vært verd både krigen og okkupasjonen?

Der er i Norge en sterk og levende sympati for Sverige, blandet med beundring for de resultater landet kan opvise på det økonomiske livs område. Vi beundrer også den selvbeherskelse og moderasjon som de politiske partier som regel viser når de kommer til makten. Vi tar neppø feil i at der i Sverige også er en sterk og levende sympati for Norge. De såkalte "storsvensker" skal dog danne en unntagelse, sies det. Nedsriveren av disse linjer har dog hatt den glede å treffe svensker av alle klasser, arbeidere, forretningsmenn og adelsmenn, uten å merke annet enn gjensidig sympati som utgangspunkt for nærmere bekjentskap. Og det er virkelig en verdifull ting især blant slektinger. Det er noe å bygge på. Og vi tror at det norske folk for sin del kommer til å bygge videre på dette grunnlag. Vi håper og tror at det svenske vil gjøre det samme.

Vi har ikke skrevet dette for å sette oss til døms over Sveriges handlemåte i 1940 og 1941. Vi er fullt klar over Sveriges vanskelige stilling og det bare øker vår sympati og samfølelse med "det folk som dog står oss nærmest i verden", for å bruke den svenske forfatter Gunnar Beskows ord om oss i boken "Sveriges Uppgift". Vi er også klar over at Sveriges stilling da det plutselig stod overfor

et valg ifjor, ikke var den samme som vår. Landet var ikke selv overfalt. Heller ikke var dets stilling den samme som Englands i juni. Det var ikke selv allerede i krig. Men vi skriver for å dra lærdom av begivenheterne, lærdom for begge. Vi vil fremfor allt oprettholde og fremme det gode forhold til vår slektning og nabo. Den første betingelse herfor er å gjøre rent bord mellom oss. Den annen er å avholde sig fra forhastet og lettvindt kritikk. Slik kritikk blir lett bare negativ, river ned uten å bygge op. Den tredje betingelse er positiv innsats ved enhver anledning, av god vilje, av gode ord og av handling. Den fjerde betingelse er å ikke la hodet være enerådende i enhver situasjon. Hjertet følger oftest riktigere enn hodet tenker.

NORGES RÖST.

Nu har de gitt oss alt.
De ville ut i kampen.
De kjempet, og de falt.
De sov i sne, de sank i sjö.
Men hvis et folk skal leve,
må noen kunne dö.

Det nederlag vi lider
i bittert selvforsvar,
skal, mens vi enn strider
gjøre vår retning klar.
Det åpner sig nye veier
gjennem vår nød til seier.

RYKTER.

Det er meget alvorlig grunn til å advare mot de mange halsløse rykter som er i omlöp efter at radioapparatene blev tatt. De fleste av disse rykter er harmlöse, men endel har en slik karakter at det antas at N.S. har satt dem i sving. Hensikten menes å være på den ene side å skape store forhåpninger og overdreven optimisme - og når ryktene ikke viser sig å svare til virkeligheten skal tilbakeslaget og skuffelsen komme meget sterkt. På den annen side tjener slike rykter til å skape usikkerhet overfor alle meldinger som kommer. Det tjener ikke noen god sak å kolportere slike rykter. Folk må venne sig til å være kritisk overfor meldinger som går fra munn til munn. Der sendes ut en rekke pålitelige referater fra London sendingene, og disse London nyheter korrigerer ryktetema-kerne ganske ettertrykkelig.

Vær på vakt overfor slike rykter. En dag kan slike rykter komme til å gjøre stor skade. - Spre de pålitelige nyheter. Lær folk til å være skeptiske og nøktern. Ör var tålmodig. Husk at sannheten om det som skjer efter hvert kommer frem.

NORGES HANDELSFLÅTE.

Da den tysk kontrollerte norske presse boltrer sig i meddelelser om torpedert alliert tonnasje, skal vi hitsette de faktiske tall vedrørende avgang og tilgang for den norske handelsflåtes vedkommende i tiden 1/9-1939 til 1/9-1941:

Den norske handelsflåtes størrelse pr. 1/9-39	1982 skib	4.770.000 br.t.
Tilgang 1/9-1939 til 1/9-41	70 "	229.000 "
	<u>2052 skib</u>	<u>4.999.000 br.t.</u>
Krigsforlis og sjøforlis (ute og hjemme)		
1/9-31/12.1939	43 skib	95.000 br.t.
Hele 1940	199 "	544.000 " "
1/1-1/9.1941..	91 "	315.000 " "
	<u>333 "</u>	<u>954.000 " "</u>

Flåtens størrelse pr. 1/9-1941

1719 skib	4.045.000 br.t.
-----------	-----------------

Hertil kommer nybygninger i Sverige og Danmark som ikke er medtatt ovenfor

25 "	212.500 br.t.
<u>1744 skib</u>	<u>4.257.500 br.t.</u>

Reduksjon av tonnasjen ved krigsforlis basert på størrelsen den 1/9-39 utgjør ca. 13½% av antallet og ca. 17½% av tonnasjen.

Den totale reduksjon av tonnasjen fra 1/9-1939 til 1/9-1941 utgjør som man vil se ca. 12½% av antall skib og ca. 10½% av tonnasjen. Sammenholdes disse tall med de pressemeldinger om sunken tonnasje som tyskerne har servert i dagspressen i de forløpne 2 krigsår, forstår man hvor latterlige tyskernes anførsler er.

3) RYGGSEKKER OG TELTER SKAL INNLEVERES.

Reichskommissar har i forordning som blir kunngjort den 20. oktober 1941 bestemt at norske borgere, forretninger, foretagender, foreninger og sammenslutninger skal avgi ryggsekker, telter og ferdigsydde teltduker til bruk for den tyske krigsmakt. Videre skal forretninger, fabrikker, lagre og i det hele alle som har anorakker og vindbukser (overtrekksbukser) for herrer tilsalgs, avgi de beholdninger de sitter inne med. Gjennomføringen av disse bestemmelser er overlatt ordføreren i hver kommune. Innleveringsfristen ersatt til 29. oktober 1941.

Unntatt fra levering er bare N.S. organisasjonene samt offentlige myndigheter og institusjoner.

Bær det norske flagg og norske farver på jakke- og frakkeopslag. Vi har bekreftelse fra politiet at dette ikke er forbudt.

Ta kopier og spred avisen videre.

Vi minner om at det fremdeles er teaterstreik.